

DERRYVEGAL OP BEARA

Bert van 't Holt

“Met vakantie naar Ierland? Maar daar regent het toch altijd?” was mijn reactie. Mijn collega vertelde enthousiast verder over zijn zomervakantie op het schiereiland Beara in het zuidwesten van Ierland: “Met die regen valt het wel mee. Ik zal je wat foto’s mailen!”. En op de foto’s staan hele mooie plekjes. “Tja, misschien is dat toch wel iets voor ons”, zeiden we thuis tegen elkaar, “zullen we een kijkje nemen op de website van de eigenaars van de studio (www.derryvegal.com)?” En toen waren we verkocht. Op 17 juli j.l. vlogen we met Aer Lingus naar Cork. Aansluitend reden we op ons gemak in een huurauto (links) in ongeveer 3 uur via landelijke wegen naar Beara.

Huisje op Beara - Muriël Schouten

Kleuren

Langs de Ierse wegen staan veel bloemen in bloei. Het meest opvallend is het gele jacobskruiskruid. Verder zien we veel moerasspirea (wit), verwilderde roze rozen, rode fuchsia en oranje monbretia. Een vrolijk kleurenfeest! De kleuren van de huizen in de dorpen verhogen de feestvreugde, je ziet allerlei verschillende pasteltinten, maar ook de meest uiteenlopende felle kleuren. In het heuvellandschap wisselen grasland, houtwallen, bossen en snelstromende beekjes en riviertjes elkaar af. Als we de westkust naderen, worden de heuvels hoger en komen meer heide en rotsen in beeld. Op Beara zien we tot ruim 600 meter hoge bergen,

nog meer hei en rotsen, maar ook nog steeds weitjes, bossen en stroompjes. Uiteindelijk rijden we op een smal slingerend weggetje heuvel op en af met prachtige vergezichten over Kenmare River, een brede zeearm, naar de studio (huisje) in Derryvegal.

Jan van Genten

Het huisje ligt midden in de natuur "in the middle of nowhere". Derryvegal is geen dorpje maar de naam van een deel van de noordkust van Beara tussen de dorpjes Ardgroom en Eyeries. Hier en daar staat een huis op de rotsachtige heuvels, die bedekt zijn met gras, heide en bosjes. Er zijn twee meertjes met bloeiende waterlelies, Derryvegal Lough en Derryvegal Lough (Upper), dat hoger in de heuvels ligt. Het huisje staat tussen de meertjes in en kijkt uit over Kenmare River. Daarbij vallen meteen de Jan van Genten op, die de hele dag boven de zeearm vliegen en spectaculair tientallen meters omlaag duiken, met een grote plons in het water verdwijnen en even later boven komen met wel of geen vis in de snavel. Daarna vliegen ze verder of dobberen een tijdje als witte zwanen op de golven.

Vogels

Aan tafel zittend met een kopje koffie kun je door het raam zeevogels observeren boven Kenmare River. De Jan van Genten zijn met het blote oog te herkennen. Met de kijker zie je vanzelfsprekend meer, en met de telescoop op tafel wordt het nog makkelijker. Er blijken tientallen noordse pijlstormvogels over de golven te scheren en dat gaat de hele dag door. Nu eens zie je er enkele, dan weer een paar honderd tegelijk. Soms dobberen ze in geconcentreerde groepen op het water. De grootste groep die we waarnemen, bestaat grofweg uit 1500 vogels. Een waar spektakel! Verder zien we vanuit het huisje boven of in Kenmare River

kleine aantallen zeekoeten, zwarte zeekoeten, kuifaalscholwers, drieteenmeeuwen, zilvermeeuwen, grote en kleine mantelmeeuwen, enkele Noordse stormvogels, een gewone zeehond en een papegaaiduiker. Ondertussen zijn boerenzwaluwen bezig hun jongen te voeren in een nest vlak boven het raam onder de dakrand. Vlakbij het huisje foerageren dagelijks enkele alpenkraaien en bonte kraaien op rotsachtige heuvels met gras en heide. Af en toe vliegen raven over.

Drie soorten heide - Muriël Schouten

Plantjes

Kenmerkend voor het landschap zijn de muurtjes van los gestapelde stenen, vaak begroeid met rotsnavelkruid, dubbelloof, steenbreekvaren, eikvaren en tongvaren. Veruit het belangrijkste biotoop is de heide, of beter gezegd een mix van gras, drie heidesoorten, gaspeldoorn, kruiden en rotsen, meestal extensief begraaasd door schapen, wat koeien en paarden. Er is veel afwisseling van droge heide (meestal op of vlakbij rotsen), vochtige heide (grootste oppervlakte), zeer natte heide en levende hoogveentjes. De droge heide bestaat uit een mengelmoes van grassen, struikheide, rode dopheide, gaspeldoorn (als dwergstruik net zo laag als struikheide) met regelmatig tormentil en liggende vleugeltjesbloem ertussen. Op de vochtige hei staat veel gras, dopheide, beenbreek, gagel (net als gaspeldoorn vaak erg laag), ronde en kleine zonnedauw en veenpluis. Hoe natter, hoe meer beenbreek, gagel, zonnedauw en veenpluis. Op de natste stukken staat veel veenmos (levend hoogveen) en kom je moerashertshooi en waterdrieblad tegen.

Hier en daar is ooit turf gestoken. Op meer open en natte plekken langs bijvoorbeeld paden staat vetblad en zeer veel teer guichelheil. Veel van de genoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam tot zeer zeldzaam, terwijl je er op Beara letterlijk over struikelt. Op een dag turven we de plantjes die bij het huisje groeien. We tellen ruim 50 soorten, waaronder voor Nederland zeer zeldzame zoals teer guichelheil, rode dopheide, boswederik en draadgentiaan.

Eilanden

In het verlengde van het schiereiland Beara ligt het eiland Dursey, het meest zuidwestelijke puntje van Ierland. Ooit woonden hier zo'n 1500 mensen, nu nog maar een handjevol. Naast verlaten dorpjes zie je hier veel zeevogels en met een beetje mazzel dolfinen en walvissen op de oceaan. Soms komen hier hordes vogelaars om zeldzame Noord-Amerikaanse dwaalgasten te spotten. Beara is met Dursey verbonden door de enige Ierse kabelbaan. Kortom, voor ons, natuurliehebbers, een must om een bezoek aan Dursey te brengen.

Op een ochtend dus vroeg op en anderhalf uur in de auto. We rijden de parkeerplaats bij de kabelbaan op en zien een bord: kabelbaan buiten bedrijf sinds 12 mei wegens reparatie. Dat is pech! We klimmen tegen de heuvel op en kijken uit over de oceaan. Er vliegen kleine aantallen Jan van Genten, kuifaalscholvers, Noordse pijlstormvogels, noordse stormvogels en drieteenmeeuwen. In de verte zien we de eilandjes The Bull, Great Skellig en Little Skellig, wit bespikkeld door broedende Jan van Genten. Boven onze hoofden vliegen vijf alpenkraaien en negen raven.

Otters

Ik sta een uurtje met m'n telescoop op de steile zuidoever van Kenmare River, vlakbij het huisje. Bij een rotswand zijn kuifaalscholvers en zwarte zeekoeten actief, tientallen noordse pijlstormvogels vliegen voorbij. Het wordt tijd voor het ontbijt, ik doe de telescoop in m'n rugzak, loop weg, kijk nog even schuin omlaag naar het water en zie twee kopjes boven de golven uitsteken, zo'n 50 meter uit de oever. Mijn eerste gedachte is "zeehonden". Ik had ze hier eerder gezien. Toch maar weer even de telescoop opgezet. De "zeehonden" kruipen op een rotseilandje en blijken vier poten en een lange staart te hebben. Kortom, ik zie voor 't eerst in m'n leven otters en dat geeft een blij gevoel. Helaas verdwijnen ze achter een rotsrichel. Na een paar minuten komen ze weer tevoorschijn en struinen over het eilandje, snuffelend en spetterend door de poeltjes. Vervolgens poetsen ze zich uitgebreid, zoals honden dat doen. Met de achterpoot onder de kin krabben en met ontblote tanden in de vacht bijten. Intussen heb ik ze beeldvullend in de telescoop. Zelfs de snorharen zijn goed zichtbaar. Flinke snorren hebben ze, keel en borst zijn wit, de bovenzijde is donker grijsbruin, de lange staart is aan de wortel nogal dik en versmalt geleidelijk naar de scherpe punt toe. Na een minuut of twintig laten beide otters zich in het water glijden, zwemmen weg, duiken onder en zijn daarna spoorloos verdwenen, mij met een zeer tevreden gevoel achterlatend.